

Eylüldeki bilişim etkinlikleri (1)

Aykut Göker

Türkiye'nin önde gelen üç bilişim kuruluşu (Türkiye Bilişim Derneği, Türkiye Bilişim Vakfı ve Türkiye Bilgi İşlem Hizmetleri Derneği) bu yıl ikiye ayrılarak, Eylül'ün ilk haftasında, İstanbul'da, iki ayrı etkinlik düzenlediler. Bunlardan biri **Bilişim Zirvesi '03**, diğeri **Türkiye Bilişim Haftası / Bilişim '03** adını taşıyordu. Bu etkinliklerden birinde, diğeri tarafı kırmamaya da dikkat ederek, iki kuruluş daha (TTGV ve Türk Zekâ Vakfı) yer almıştı. Etkinliklerden toplantı türünde olanlarını, taraflardan biri Lütfi Kırdar Uluslararası Kongre ve Sergi Sarayı'nda, diğeri ise, onun karşı sırasındaki Askerî Müze Kültür Sitesi'nde yaptı. Aslında, her iki toplantı dizisinde de aynı konular işlendi; aynı kitle tabanına hitap edildi; pek çok panelde, konuşmacılar da ya kişi olarak aynıydılar ya da aynı kurumları temsilen gelmişlerdi. Konuşmacı olarak bir tarafın panelinden çıkıp aynı saatlere konan diğeri tarafın paneline yetişmek için koşuşturanlar az değildi; hattâ, tarafların birbirlerinin toplantılarına konuşmacı olarak katıldıkları da oldu. Bu ortak payda dolayısıyla, her iki etkinliğe ilişkin gözlemlerimi, herhangi birine atıfta bulunmadan, topluca sizlere de aktarmak istiyorum.

Türkiye'nin bilişimcileri kendilerini, genellikle, **bilgi** ve **iletişim** işleriyle uğraşan meslek sahipleri olarak ortaya koyuyorlar. Uğraş alanlarını İngilizce olarak söylemeleri gerektiğinde "information" ve "telecommunication" sözcüklerini kullanıyorlar ve ilgi alanlarına giren temel teknolojileri de, bazen "**bilişim teknolojileri**" bazen de "**bilgi ve iletişim teknolojileri**" olarak adlandırıp bundan kasıtlarının, her iki hâlde de, uluslararası literatürde "**IT**" teknolojileri olarak anılan "**information & telecommunication technologies**" olduğunu söylüyorlar. En çok telâffuz ettikleri üç sözcük yazılım, İnternet ve bilgisayar; üzerinde durdukları en önemli sorun ise, IT'nin özelleştirilmesi.

Ben yine de, bilişimcilerin uğraş alanlarını, akademik ve meslekî bir disiplin olarak tam tanımlayabilmek için, Türkçeye "**informatics**" sözcüğünün karşılığı olarak giren "bilişim" in, uluslararası literatürde, "enformasyonun saklanması (depolanması) ve aktarılması (transferi) süreç[proses]lerini konu alan disiplin" olarak tanımlandığına; ve bu tanıma, "bu disiplin, kütüphane bilimi, bilgisayar bilim ve mühendisliği, dilbilim, psikoloji gibi çeşitli disiplinlerin ve diğeri teknolojilerin kavram ve yöntemlerini bir araya getirerek, enformasyonun toplanması, düzenlenmesi, saklanması, yeniden üretilmesi, yorumlanması, iletilmesi ve kullanılmasına yardımcı olacak tekniklerin, hizmet, malzeme, yazılım, donanım ve sistemlerin tasarlanması ve geliştirilmesiyle uğraşır" biçiminde ek açıklamalar getirildiğine işaret etmek istiyorum.

Her türlü mal ve hizmet üretiminin otomatik olarak düzenlenmesi ve denetlenmesine yarayan komponent, cihaz ve sistemlerin (sensörler, esnek üretim - esnek otomasyon sistemleri vb.), uzaktan algılama [uydu] ve coğrafi bilgi sistemleri ile uzaktan hizmet alış verişine yarayan 'telematik' sistemlerin (örneğin, bankacılık, eğitim ve sağlık hizmetlerinin uzaktan verilmesini sağlayan sistemler) geliştirilmesine yönelik faaliyetler de, geniş anlamıyla, bilişim alanına girmektedir.

Günümüzde, enformasyon [information] teknolojisinden bilgi [knowledge] teknolojisine doğru bir geçiş sürecine girilmesiyle birlikte, bilişim, **kognitif** [bilmeye ve kavramaya ilişkin] teknikler ya da araçlar ve **semantik** [anlamsal] **tabanlı** sistemler ya da **akıllı** arayüzler geliştirmek gibi, daha çok **zihinsel süreçleri** nitelemek için kullandığımız terimlerle ifade edilen konuları da içerir hale gelmiştir. Bilindiği gibi, Türkiye'nin de dâhil olduğu AB Altıncı

Çerçeve Programı'nda, bilgi [knowledge] teknolojilerine ilişkin araştırmalar, **öncelikli tematik araştırma alanları** içinde önemli bir yer tutmaktadır.

Daha önce de değindiğim bu tanımları ayrıntılı olarak tekrar etmemin nedeni, tanımlarda geçen, konu ile ilgili **“tekniklerin, hizmet, malzeme, yazılım, donanım ve sistemlerin tasarlanması ve geliştirilmesi”** işiyle bizim bilişimcilerimizin ne kadar uğraşabildiklerini tekrar gündeme taşımak ve yarının dünyasında söz ve karar sahibi olma iddiasındaki bütün ülkelerde yaşamsal bir önem atfedilen bu **“tasarlama ve geliştirme”** konusu üzerinde Eylül etkinliklerinde ne ölçüde durulduğunu irdelemektir. Bu irdeleme için iki hafta sonra buluşmak üzere...

<http://www.inovasyon.org>

CBTD. 25 Ekim 2003